

**DISCURS DEL PAPA BENET XVI
EN LA SEVA VISITA
A L'ABADIA CISTERCENCA
DE HEILIGENKREUZ (ÀUSTRIA)
Diumenge, 9 setembre 2007**

*Reverendíssim Pare Abat
Venerats germans en l'episcopat
Estimats monjos cistercencs de Heiligenkreuz
Estimats germans i germanes
de la vida consagrada
Il·lustres hostes i amics del Monestir i de l'Ateneu
Senyores i senyors!*

Em plau, en el meu pelegrinatge a la *Magna Mater Austriae*, d'aturar-me a l'Abadia de Heiligenkreuz, que no és tan sols una etapa important en la *Via Sacra* cap a Mariazell, sinó el més antic monestir cistercenc del món on la vida monàstica no s'ha interromput mai. He volgut venir en aquest lloc ric d'història per cridar l'atenció sobre la directriu fonamental de sant Benet, segons la *Regla* del qual viuen també els cistercencs. Benet disposa concisament de «*no anteposar res a l'ofici diví*»¹.

Per això en un monestir benedictí, la lloança de Déu, que els monjos celebren com a solemne pregària coral, té sempre la prioritat. Certament, i gràcies a Déu!, no pregunuen només els monjos; hi ha altres persones que pregunuen, infants, joves i vells, homes i dones, casats i solters... tot cristià prega, o, si més no, ho hauria de fer.

Tanmateix, en la vida dels monjos, la pregària revesteix una importància especial: és el centre de la seva tasca professional. En efecte, els monjos exerceixen la professió de l'orant. En l'època dels Pares de l'Església, la vida monàstica era qualificada com a vida angèlica. I la característica essencial dels àngels que hom destacava era la de ser adoradors. La vida dels

àngels és adoració. I això hauria de valer també per als monjos, que pregunuen no per aquesta o aquella altra cosa en concret sinó, senzillament, perquè Déu mereix de ser adorat: «*Enaltiu el Senyor, perquè és bo, perquè és per sempre la seva misericòrdia*», ens exhorten diversos salms (per exemple, el 106, 1). Una pregària així, sense cap finalitat específica, que vol ser pur servei diví, és anomenada amb raó *officium*, ofici. És el servei per excel·lència, el servei sagrat dels monjos. Un servei ofert al Déu trinitari

¹ Cf. *Regla de sant Benet* 43, 3.

que, per damunt de tot, «és digne de rebre la glòria, l'honor i el poder»², perquè ha creat el món d'una manera meravellosa i, d'una manera més meravellosa encara, l'ha renovat.

Al mateix temps, l'ofici dels consagrats és també un servei sagrat ofert als homes i un testimoniatge per a ells. Tot home porta en l'íntim del seu cor, conscientment o inconscientment, la nostàlgia de la satisfacció definitiva als seus anhels, la nostàlgia de la màxima felicitat, la nostàlgia, en el fons, de Déu. Un monestir, la comunitat del qual es reuneix tantes vegades al dia per lloar Déu, dona testimoni que aquest desig humà originari no cau en el buit; el Déu creador no ens ha col·locat enmig de tenebres paoroses per on, caminant a les palpentes, hauríem de cercar desesperadament un fonamental sentit últim³; Déu no ens ha abandonat en un desert del no-res, mancat de sentit, on, en definitiva, esperaríem tan sols la mort. No! Déu ha il·luminat les nostres tenebres amb la seva llum per obra del seu Fill Jesucrist. En Ell, Déu ha fet irrupció en el nostre món amb tota la seva plenitud⁴, en Ell, tota veritat, aquesta veritat de què sentim nostàlgia, té el seu origen i el seu cim⁵.

La nostra llum, la nostra veritat, la nostra meta, la satisfacció dels nostres anhels, la nostra vida, tot això, no és una doctrina religiosa sinó una Persona, Jesucrist. Molt més enllà de les nostres capacitats de cercar i de desitjar Déu, hem estat ja cercats i desitjats primer, i, més encara, trobats i redimits per Ell! La mirada dels homes de tots els temps i de tot arreu, de totes les filosofies, religions i cultures troba finalment els ulls oberts de bat a bat del Fill de Déu crucificat i ressuscitat; el seu cor obert és la plenitud de l'amor. Els ulls de Crist són la mirada del Déu que estima. La imatge del Crucificat damunt l'altar —l'original romà del qual es troba al *Duomo* de Sarzano— mostra que aquesta mirada s'adreça a tots els homes. El Senyor mira veritablement al cor de cadascun de nosaltres.

El nucli del monaquisme és l'adoració, viure com els àngels. Essent, però, els monjos, homes de carn i ossos sobre aquesta terra, sant Benet, a l'imperatiu central de l'*ora*, n'hi ha afegit un segon, el del *labora*. Segons el concepte de sant Benet, i també de sant Bernat, el treball, el conreu de la terra d'acord amb la voluntat del Creador, forma part integrant, juntament amb la pregària, de la vida monàstica. Per això els monjos de tots els temps, tenint sempre la mirada fita en Déu, han fet la terra habitable i bella. La salvaguarda i el guariment de la creació provenien d'aquesta mirada centrada en Déu. Al ritme de l'*ora et labora* la comunitat dels consagrats dona testimoniatge d'aquell Déu que ens mira en Jesús, el Crist, i així, l'home i el món, mirats per Ell, es tornen bons.

Els monjos no són els únics que reciten l'Ofici, ja que l'Església ha estès la pràctica monàstica de recitar el Breviari a tots els religiosos, i també als sacerdots i als diaques. També les religioses i els religiosos, els sacerdots i els diaques, i, naturalment, els bisbes, en la pregària "oficial" de cada dia

² Ap 4, 11.

³ cf. Ac 17, 27.

⁴ Cf. Col 1, 19.

⁵ Concili Vaticà II, *Gaudium et spes*, n. 22.

compareixen davant Déu amb himnes i salms, amb accions de gràcies i amb súpriques sense una finalitat específica.

Estimats germans en el ministeri sacerdotal i diaconal, estimats germans i germanes en la vida consagrada! Sé que, de vegades, recitar fidelment el Breviari demana disciplina i, fins i tot, superació d'un mateix; però per mitjà d'aquest "ofici" rebem ensems moltes riqueses: quantes vegades, en recitar el Breviari, desapareixen els nostres cansaments i les nostres tristeses! I allà on Déu és adorat i lloat amb fidelitat, la seva benedicció mai no manca. Amb raó diuen a Àustria: *«tot depèn de la benedicció de Déu!»*.

El vostre servei fonamental ha de ser, doncs, la pregària i la celebració de l'ofici diví. La disposició interior de cada sacerdot, de cada persona consagrada, ha de ser de *«no anteposar res a l'ofici diví»*⁶. La bellesa d'una tal disposició interior s'expressa en la bellesa de la litúrgia, talment que quan cantem, lloem, exaltem i adorem plegats Déu, es fa present un bocí de cel. No és doncs cap temeritat que en una litúrgia totalment centrada en Déu, en els seus ritus i cants, hi vegem com una imatge de l'eternitat. Altrament, com haurien pogut els nostres avantpassats de fa segles construir un edifici sagrat tan solemne com aquest? Ja la sola arquitectura eleva els nostres sentits cap a *«allò que cap ull no ha vist mai, ni cap orella ha sentit, ni cor d'home ha comprès allò que Déu té preparat per als qui l'estimen»*⁷. En la litúrgia, el criteri determinant de qualsevol iniciativa hauria de ser sempre tenir la mirada centrada en Déu. Som davant de Déu, Ell ens parla i nosaltres li parlem a Ell. Si en la reflexió sobre la litúrgia ens preocupem només de com fer-la atractiva, interessant i bella, ja ho podem donar tot per perdut. La litúrgia, o és *opus Dei*, obra de Déu, amb Déu com a subjecte específic, o no és. En aquest context us demano que celebriu la sagrada litúrgia tenint la mirada fixa en Déu, en la comunió dels sants, de l'Església vivent de tots els llocs i de tots els temps, per tal que esdevingui expressió de la bellesa i de la sublimitat del Déu amic dels homes!

L'ànima de la pregària és, al capdavant, l'Esperit Sant. Sempre, quan preguem, és Ell qui ve *«a ajudar la nostra feblesa: nosaltres no sabem com hem de pregar, però el mateix Esperit intercedeix per nosaltres amb gemecs que no es poden expressar»*⁸. Si us fieu d'aquesta paraula de l'apòstol Pau, us asseguro, estimats germans i germanes, que la pregària produirà en vosaltres aquell efecte que alguna vegada s'havia designat anomenant els sacerdots i les persones consagrades senzillament *Geistliche*, això és, persones espirituals. El bisbe Sailer de Ratisbona va dir en una ocasió que els sacerdots haurien de ser abans que res persones espirituals. M'agradaria que l'expressió *Geistliche* es tornés a utilitzar més. Però l'important és que es realitzi en nosaltres aquella realitat que la paraula descriu: que en el seguiment del Senyor, en virtut de la força de l'Esperit, esdevinguem homes i dones espirituals.

Àustria és, tal com es diu en doble sentit, veritablement *Klösterreich*: regne de monestirs i rica en monestirs. Les vostres antiquíssimes abadies amb

⁶ Cf. Regla de sant Benet 43, 3.

⁷ Cf. 1Co 2, 9.

⁸ Cf. Rm 8, 26.

orígens i tradicions que provenen de segles, són llocs de la “preferència per Déu”. Estimats germans, heu de fer ben palesa a tots els homes i en tot moment aquesta prioritat de Déu! Com a oasi espiritual, un monestir indica al món d’avui la cosa més important, l’única cosa, de fet, decisiva: hi ha una raó última per la qual val la pena viure, Déu i el seu amor inescrutable.

I us demano a vosaltres, estimats fidels, que considereu les vostres abadies i els vostres monestirs com allò que són i sempre han volgut ser: no tan sols llocs de cultura i de tradició, ni, menys encara, simples empreses. Les estructures, l’organització i l’economia són necessàries també en l’Església, però no en són la cosa essencial. Un monestir és sobretot això: un lloc de força espiritual. Quan hom arriba a un dels vostres monestirs, ací a Àustria, experimenta la mateixa sensació del qui, després de suar en una dura caminada pels Alps, pot refrescar-se en un rierol d’aigua corrent... Aproveiteu doncs aquestes fonts vives de la proximitat de Déu en el vostre país, estimeu les comunitats religioses, els monestirs i les abadies, i recordeu al servei espiritual que els consagrats estan disposats a oferir-vos!

La meua visita té per objecte, en darrer lloc, l’Ateneu, des d’ara Pontifici, que celebra els 205 anys de la seva fundació i que, en aquesta nova etapa, ha rebut de l’Abat el nom de l’actual successor de Pere. Si bé és important la integració de la disciplina teològica en la totalitat (*universitas*) del saber mitjançant facultats teològiques catòliques establertes en les universitats estatals, ho és també que hi hagi llocs d’estudi específics com el vostre, on esdevé possible el lligam profund entre la teologia científica i l’espiritualitat viscuda. Déu, certament, no és mai simplement l’Objecte de la teologia, n’és també el Subjecte vivent. La teologia cristiana, d’altra banda, no és tampoc un mer discurs humà sobre Déu, sinó que és sempre i al mateix temps el *Logos* i la lògica on Déu es revela. Per això intel·lectualitat científica i devoció viscuda són dos elements de l’estudi que, en una complementarietat irrenunciable, depenen l’una de l’altra.

El pare de l’Orde cistercenc, sant Bernat, va lluitar en el seu temps contra el corrent de la racionalitat objectivant que s’independitzava del corrent de l’espiritualitat eclesial. La nostra situació, avui, salvades les diferències, presenta notables punts de semblança. En l’ànima per obtenir el reconeixement d’una rigorosa científicitat en el sentit modern, la teologia pot perdre el respir de la fe. Tal com una litúrgia que s’oblidés de mirar vers Déu perdria el seu alè vital, igualment una teologia que no respirés ja en l’espai de la fe, deixaria de ser teologia; acabaria reduïda a un conjunt de disciplines més o menys relacionades entre si. En canvi, si, com demanava Hans Urs von Balthasar, «*fem teologia de genolls*»⁹, us asseguro que a l’Església no li mancarà, ni a Àustria ni enlloc, la fecunditat.

Una fecunditat que es manifesta en el suport i en la formació de les persones que han sentit una crida espiritual. Per tal que avui una crida al sacerdoci o a l’estat religiós pugui ser sostinguda fidelment al llarg de tota la vida, cal una formació que integri fe i raó, cor i ment, vida i pensament. Una vida de seguiment de Crist ha de saber integrar tota la persona. Si es

⁹ Cf. Hans Urs von BALTHASAR, *Theologie und Heiligkeit*, Aufsatz von 1948 in: *Verbum Caro*. Schriften zur Theologie I, Einsiedeln 1960, 195-224.

descura la dimensió intel·lectual sorgeix fàcilment una mena d'arrauament piadós que es nodreix quasi exclusivament d'emocions i d'estats d'ànim que no es poden mantenir tota la vida. I si es descura la dimensió espiritual, sorgeix un racionalisme estrafet que, sobre la base de la seva fredor i del seu aïllament, mai no portarà a la donació entusiasta d'un mateix a Déu. Una vida de seguiment de Crist no es pot fundar sobre la unilateralitat, ja que, només amb mitges tintes, restem personalment insatisfets i, al capdavant, també espiritualment estèrils. Tota crida a la vida religiosa o al sacerdoci constitueix un tresor tan preciós, que els responsables haurien de fet tot el possible per trobar els camins de formació adequats per promoure ensems *fides et ratio*, la fe i la raó, el cor i la ment.

Sant Leopold d'Àustria —fa poc ho escoltàvem— seguint el consell del seu fill, el benaurat bisbe Ot de Freising, que va ser el meu predecessor a la seu episcopal de Freising —a Freising se celebra avui la seva festa— va fundar el 1113 la vostra abadia, donant-li el nom de *Unsere Liebe Frau zum Heiligen Kreuz*, Santa Maria de la Santa Creu. Aquest monestir no està dedicat a la Mare de Déu només per tradició —com tots els monestirs cistercencs— sinó que aquí crema veritablement el foc marià d'un sant Bernat de Claravall. Bernat, que va entrar al monestir amb 30 companys, és una mena de Patró de les crides espirituals. Potser el seu ascendent, que entusiasmava i arrossegava els joves del seu temps que havien escoltat la crida de Déu, era fruit d'una devoció mariana particular. On hi ha Maria, en efecte, hi ha la imatge primigènia de la donació total i del seguiment de Crist. On hi ha Maria, hi ha el buf pentecostal de l'Esperit Sant, hi ha l'impuls per a un renovellament autèntic.

Des d'aquest lloc marià situat a la *Via Sacra* auguro a tots els llocs espirituals d'Àustria fecunditat i capacitat d'irradiació. Voldria, abans de partir, com ho he fet ja a Marizell, demanar encara a la Mare de Déu que intercedeixi per tota l'Àustria. Amb les paraules de sant Bernat us invito a cadascun de vosaltres a tornar-vos confiadament nens als peus de Maria, com ho va fer el mateix Fill de Déu. Sant Bernat diu, i nosaltres ho diem amb ell: «*Mira l'estrella, invoca Maria... en els perills, en les angoixes, en les incerteses, pensa en Maria, invoca Maria. Que el seu nom no s'allunyi dels teus llavis, porta'l sempre en el teu cor... Seguint-la, no et perdràs, pregant-li, no perdràs l'esperança, pensant en ella, no t'equivocaràs. Si ella t'aguanta, no cauràs; si et protegeix, no tindràs por; si et guia, no et cansaràs, si et concedeix el seu favor, arribaràs a bon port*»¹⁰.

(Traduït de l'italià per fra Lluís Solà, o.cist.)

¹⁰ Bernat de CLARAVALL, *A lloança de la Verge Mare II*, 17.